

Ετήσια έκθεση

2009

Συνοπτική παρουσίαση

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ετήσια έκθεση

2009

Συνοπτική παρουσίαση

Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στους αριθμούς 00 800 ή μπορεί να χρεώνουν την κλήση.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Δελτίο καταλογογράφησης υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2010

ISBN 978-92-95073-61-6

doi:10.2804/15740

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν έγγραφο αποτελεί συνοπτική παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης για το 2009 του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ). Η παρούσα έκθεση καλύπτει το 2009, το οποίο είναι το πέμπτο πλήρες έτος δραστηριοτήτων του ΕΕΠΔ ως νέας ανεξάρτητης εποπτικής αρχής, αποστολή της οποίας είναι να μεριμνά ώστε τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ιδίως δε την ιδιωτική τους ζωή, όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Καλύπτει επίσης το πρώτο έτος της κοινής πενταετούς θητείας του επόπτη Peter Hustinx και του αναπληρωτή επόπτη Giovanni Buttarelli.

Όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001⁽¹⁾ («ο κανονισμός»), οι βασικές δραστηριότητες του ΕΕΠΔ είναι:

- να ελέγχει και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του κανονισμού όταν τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (**εποπτεία**);
- να συμβουλεύει τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ σχετικά με κάθε ζήτημα που σχετίζεται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στο καθήκον αυτό περιλαμβάνεται και η γνωμοδότηση σχετικά με νομοθετικές προτάσεις και η παρακολούθηση των νέων εξελίξεων που έχουν επιπτώσεις στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (**παροχή συμβουλών**).

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.)

- να συνεργάζεται με τις εθνικές εποπτεύουσες αρχές και εποπτικούς φορείς του πρώην «τρίτου πυλώνα» της ΕΕ, με στόχο τη βελτίωση της συνοχής και της συνέπειας στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (**συνεργασία**).

Το 2009 ήταν καθοριστικής σημασίας για το θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας των δεδομένων λόγω των ακόλουθων σημαντικών εξελίξεων: της έναρξης ισχύος της **συνθήκης της Λισαβόνας**, της διασφάλισης ισχυρής νομικής βάσης για την προστασία των δεδομένων σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ, της έναρξης δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με το μέλλον του **νομικού πλαισίου της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων**, και της έγκρισης νέου πενταετούς πολιτικού προγράμματος για τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (**πρόγραμμα της Στοκχόλμης**), με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των δεδομένων ως ζωτικού στοιχείου της νομιμότητας και της αποτελεσματικότητας στον συγκεκριμένο τομέα.

Ο ΕΕΠΔ δραστηριοποιείται ήδη ενεργά στους προαναφερθέντες τομείς και σκοπεύει να συνεχίσει προς την ίδια κατεύθυνση και στο μέλλον. Ταυτόχρονα, έχει μεριμνήσει ώστε ο ρόλος της ανεξάρτητης εποπτικής αρχής να ασκείται σε όλους τους συνήθεις τομείς δραστηριοτήτων, συμβάλλοντας έτσι καθοριστικά στην πρόοδο τόσο της εποπτείας των οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσο και της παροχής συμβουλών για νέες πολιτικές και νομοθετικά μέτρα, καθώς και στην πρόοδο της στενής συνεργασίας με άλλες εποπτεύουσες αρχές με στόχο τη βελτίωση της συνοχής και της συνέπειας στον τομέα της προστασίας των δεδομένων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 2009

Η ετήσια έκθεση του 2008 ανέφερε ότι για το 2009 επελέγησαν οι ακόλουθοι βασικοί στόχοι. Οι περισσότεροι από τους στόχους αυτούς υλοποιήθηκαν εν όλω ή εν μέρει.

- Υποστήριξη του δικτύου των υπαλλήλων προστασίας των δεδομένων

Ο ΕΕΠΔ εξακολούθησε να υποστηρίζει σθεναρά τους υπαλλήλους προστασίας των δεδομένων, ιδίως στις νεο-συσταθείσες υπηρεσίες, και ενθάρρυνε την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ τους με στόχο να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητά τους.

- Ρόλος των προκαταρκτικών ελέγχων

Ο ΕΕΠΔ ολοκλήρωσε σχεδόν τους προκαταρκτικούς ελέγχους των τρεχουσών διαδικασιών επεξεργασίας για τα περισσότερα όργανα και τους παλιούς οργανισμούς και έδωσε ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στην παρακολούθηση των συστάσεων. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στον προκαταρκτικό έλεγχο των διαδικασιών επεξεργασίας που είναι κοινές στους διάφορους οργανισμούς.

- Οριζόντιοι προσανατολισμοί

Ο ΕΕΠΔ δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές για την πρόσληψη προσωπικού και τα σχετικά με την υγεία δεδομένα στην εργασία, καθώς και σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά την παρακολούθηση με βιντεοκάμερα, θέμα το οποίο είχε αποτελέσει αντικείμενο διαβούλευσης. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές σχεδιάστηκαν με γνώμονα τη βελτίωση της συμμόρφωσης των οργάνων και των οργανισμών και την απλούστευση των διαδικασιών προκαταρκτικού ελέγχου.

- Διεκπεραίωση καταγγελιών

Ο ΕΕΠΔ εξέδωσε εγχειρίδιο για το προσωπικό με θέμα τη διεκπεραίωση καταγγελιών και δημοσίευσε τις βασικές γραμμές του εγχειριδίου στον δικτυακό του τόπο ενημερώνοντας έτσι όλους τους ενδιαφερόμενους για τις σχετικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων για την έναρξη έρευνας επί των καταγγελιών που του υποβάλλονται. Στον δικτυακό τόπο διατίθεται πλέον και έντυπο καταγγελίας.

- Πολιτική επιθεωρήσεων

Ο ΕΕΠΔ εξακολούθησε να προβαίνει σε αξιολόγηση της συμμόρφωσης προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001, με διάφορες μορφές ελέγχων για όλα τα όργανα και τους οργανισμούς, και έχει εκτελέσει αρκετούς επιτόπιους ελέγχους. Δημοσίευσε μάλιστα μια πρώτη δέσμη διαδικασιών επιθεώρησης με στόχο τη διασφάλιση περισσότερο προβλέψιμης διαδικασίας.

- Αντικείμενο των διαβουλεύσεων

Ο ΕΕΠΔ εξέδωσε πρωτοφανή αριθμό γνωμοδοτήσεων (16) και τέσσερις δέσμες επίσημων παρατηρήσεων επί νέων προτάσεων νομοθετικών πράξεων, βάσει συστηματικής καταγραφής των σχετικών θεμάτων και προτεραιοτήτων, και έχει εξασφαλίσει την κατάλληλη παρακολούθηση. Όλες οι γνωμοδοτήσεις και οι παρατηρήσεις, καθώς και ο κατάλογος των σχετικών θεμάτων και προτεραιοτήτων, είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο.

- Πρόγραμμα της Στοκχόλμης

Ο ΕΕΠΔ έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στην εκπόνηση του νέου πενταετούς πολιτικού προγράμματος για τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στα τέλη του 2009. Η ανάγκη για αποτελεσματική προστασία των δεδομένων έχει αναγνωριστεί ως βασική προϋπόθεση.

- Δραστηριότητες ενημέρωσης

Ο ΕΕΠΔ βελτίωσε την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των επιγραμμικών εργαλείων ενημέρωσης (ιστοσελίδες και ηλεκτρονικό δελτίο τύπου) και αναπροσάρμοσε, εφόσον ήταν απαραίτητο, άλλες δραστηριότητες ενημέρωσης (νέο ενημερωτικό φυλλάδιο και εκδηλώσεις ενίσχυσης της ευαισθητοποίησης).

- Εσωτερικός κανονισμός

Ο εσωτερικός κανονισμός που θα διέπει τις διάφορες δραστηριότητες του ΕΕΠΔ αναμένεται να εγκριθεί σύντομα. Θα επιβεβαιώνει ή θα διευκρινίζει κατά κύριο λόγο τις τρέχουσες πρακτικές και θα είναι διαθέσιμος στον δικτυακό τόπο.

- Διαχείριση πόρων

Ο ΕΕΠΔ ενοποίησε και ανέπτυξε περαιτέρω δραστηριότητες όσον αφορά τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους και έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στην πρόσληψη προσωπικού στον τομέα της προστασίας των δεδομένων μέσω διαγωνισμού της EPSO. Οι πρώτοι επιτυχόντες υποψήφιοι αναμένεται να ανακοινωθούν εντός του 2010.

Βασικά ποσοτικά στοιχεία για τον ΕΕΠΔ κατά το 2009

→ **Εγκρίθηκαν 110 γνωμοδοτήσεις προκαταρκτικού ελέγχου** για τα εξής θέματα: τα σχετικά με την υγεία δεδομένα, την αξιολόγηση του προσωπικού, τις προσλήψεις, τη διαχείριση του χρόνου, τις έρευνες ασφαλείας, την καταγραφή τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, τα εργαλεία αξιολόγησης επιδόσεων

→ **Υποβλήθηκαν 111 καταγγελίες εκ των οποίων 42 παραδεκτές.** Οι καταγγελίες αφορούσαν τις ακόλουθες βασικές κατηγορίες παραβιάσεων: παραβίαση του απορρήτου των δεδομένων, συλλογή υπερβολικά μεγάλου αριθμού δεδομένων ή παράνομη χρήση των δεδομένων από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας

- Σε 12 υποθέσεις που εξέτασε ο ΕΕΠΔ, δεν διαπιστώθηκε παραβίαση των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων

- Σε 8 υποθέσεις διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση προς τους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων

→ **32 διαβουλεύσεις για διοικητικά μέτρα.** Ο ΕΕΠΔ παρείχε συμβουλές για διάφορα νομικά ζητήματα που σχετίζονταν με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ

→ **Πραγματοποιήθηκαν τέσσερις επιτόπιες επιθεωρήσεις** σε διάφορα όργανα και οργανισμούς της ΕΕ

→ **Δημοσιεύθηκαν τρεις κατευθυντήριες γραμμές** με θέμα τις προσλήψεις, τα σχετικά με την υγεία δεδομένα και τη βιντεοπαρακολούθηση

→ **Εκδόθηκαν 16 νομοθετικές γνωμοδοτήσεις** για τα συστήματα τεχνολογιών της πληροφορίας (ΤΠ) μεγάλης κλίμακας, τους καταλόγους τρομοκρατών, το μελλοντικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων, τη δημόσια υγεία, τη φορολογία και τις μεταφορές

→ **Εκδόθηκαν τέσσερις δέσμες επίσημων παρατηρήσεων** για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα, για την καθολική υπηρεσία και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, και για τις διαπραγματεύσεις ΕΕ-ΗΠΑ σχετικά με τη νέα συμφωνία SWIFT

→ **Η συντονιστική ομάδα για την εποπτεία του Eurodac πραγματοποίησε τρεις συνεδριάσεις,** από τις οποίες προέκυψε μια δεύτερη έκθεση συντονισμένης επιθεώρησης με βασικά θέματα την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων και την εκτίμηση της ηλικίας των νεαρών αιτούντων άσυλο

ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Ένας από τους βασικούς ρόλους του ΕΕΠΔ είναι να εποπτεύει με ανεξαρτησία τις επεξεργασίες που πραγματοποιούν τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ. Το νομικό πλαίσιο είναι ο κανονισμός περί προστασίας των δεδομένων (ΕΚ) αριθ. 45/2001, με τον οποίο θεσπίζονται ορισμένες υποχρεώσεις για όσους επεξεργάζονται δεδομένα, καθώς και ορισμένα δικαιώματα για τα πρόσωπα των οποίων τα δεδομένα γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας.

Οι προκαταρκτικοί έλεγχοι των εργασιών επεξεργασίας εξακολούθησαν να αποτελούν βασική πτυχή του εποπτικού ρόλου του ΕΕΠΔ και κατά τη διάρκεια του 2009. Ο ΕΕΠΔ έχει αναπτύξει πάντως και άλλες μορφές εποπτείας, όπως τη διεκπεραίωση καταγγελιών, τις επιθεωρήσεις, την παροχή συμβουλών για διοικητικά μέτρα και τη σύνταξη θεματικών κατευθυντήριων γραμμών.

Προκαταρκτικοί έλεγχοι

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001, όλες οι εργασίες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες ενδέχεται να παρουσιάσουν ιδιαίτερους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων υποβάλλονται σε προκαταρκτικό έλεγχο εκ μέρους του ΕΕΠΔ. Ο ΕΕΠΔ κρίνει στη συνέχεια εάν η επεξεργασία συμμορφώνεται ή όχι προς τον κανονισμό.

Το 2009 ο ΕΕΠΔ ενέκρινε **110 γνωμοδοτήσεις για προκαταρκτικό έλεγχο**, οι οποίες κάλυπταν κατά κύριο λόγο ζητήματα όπως τα δεδομένα σχετικά με την υγεία, τις αξιολογήσεις προσωπικού, τις προσλήψεις, τη διαχείριση του χρόνου, την καταγραφή τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, τα εργαλεία επιδόσεων και τις έρευνες ασφαλείας. Η εφαρ-

μογή των γνωμοδοτήσεων αυτών, οι οποίες δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο του ΕΕΠΔ, παρακολουθείται συστηματικά.

Από τις διάφορες διαβουλεύσεις με τους υπεύθυνους προστασίας δεδομένων σχετικά με την ανάγκη διενέργειας προκαταρκτικού ελέγχου εκ μέρους του ΕΕΠΔ, κρίθηκε αναγκαία η διενέργεια προκαταρκτικού ελέγχου σε αρκετές περιπτώσεις, όπως οι ακροάσεις των ορισθέντων επιτρόπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η αξιολόγηση της εργονομίας του εργασιακού περιβάλλοντος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ο διορισμός ανώτερων υπαλλήλων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Παρακολούθηση της συμμόρφωσης

Η εφαρμογή του κανονισμού περί προστασίας των δεδομένων από τα όργανα και τους οργανισμούς **παρακολουθείται συστηματικά** μέσω της τακτικής ανασκόπησης δεικτών επιδόσεων, διαδικασία στην οποία συμμετέχουν όλα τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ. Σε συνέχεια της «εαρινής ανασκόπησης 2009», ο ΕΕΠΔ δημοσίευσε έκθεση από την οποία προκύπτει ότι τα όργανα της ΕΕ σημείωσαν ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους προς τις απαιτήσεις περί προστασίας των δεδομένων, στους περισσότερους οργανισμούς όμως παρατηρείται χαμηλότερο επίπεδο συμμόρφωσης.

Εκτός από τη γενική αυτή διαδικασία παρακολούθησης, ο ΕΕΠΔ πραγματοποίησε τέσσερις επιτόπιες **επιθεωρήσεις** σε διάφορα όργανα και οργανισμούς. Οι επιθεωρήσεις αυτές παρακολουθούνται συστηματικά και αναμένεται να πραγματοποιούνται συχνότερα στο εγγύς μέλλον. Τον Ιούλιο του 2009, ο ΕΕΠΔ συνέταξε εγχειρίδιο με θέμα τη διαδικασία επιθεώρησης και δημοσίευσε τα βασικά στοιχεία της εν λόγω διαδικασίας στον δικτυακό του τόπο.

Καταγγελίες

Ένα από τα βασικά καθήκοντα του ΕΕΠΔ, σύμφωνα με τον κανονισμό περί προστασίας των δεδομένων, είναι να ακροάζεται και να διερευνά καταγγελίες, καθώς και να εκπονεί έρευνες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει καταγγελιών.

Αυξητική τάση παρουσιάζουν τόσο ο αριθμός όσο και η πολυπλοκότητα των καταγγελιών που υποβάλλονται στον ΕΕΠΔ. Το 2009 υποβλήθηκαν στον ΕΕΠΔ 111 καταγγελίες (αύξηση κατά 32 % σε σύγκριση με το 2008). Τα δύο τρίτα περίπου των εν λόγω καταγγελιών κρίθηκαν μη παραδεκτές, καθώς αφορούσαν ζητήματα σε εθνικό επίπεδο για τα οποία δεν είναι αρμόδιος ο ΕΕΠΔ. Για τις υπόλοιπες καταγγελίες απαιτήθηκε προσεκτικότερη έρευνα.

Τα περισσότερα θέματα των καταγγελιών που κρίθηκαν παραδεκτές αφορούσαν παραβιάσεις του απορρήτου, τη συλλογή υπερβολικά υψηλού αριθμού δεδομένων ή την παράνομη χρήση δεδομένων από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, την πρόσβαση στα δεδομένα και το δικαίωμα διόρθωσης και διαγραφής των δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ έκρινε ότι στοιχειοθετείτο παραβίαση των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων σε οκτώ υποθέσεις.

Η πλειοψηφία των καταγγελιών που υποβλήθηκαν το 2009 και κρίθηκαν παραδεκτές αφορούσαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και της Υπηρεσίας Επιλογής Προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (EPSO). Αυτό είναι αναμενόμενο, καθώς η Επιτροπή επεξεργάζεται περισσότερα δεδομένα προ-

σωπικού χαρακτήρα σε σύγκριση με άλλα όργανα και οργανισμούς της ΕΕ. Ο υψηλός αριθμός καταγγελιών που αφορούν την OLAF και την EPSO αποδίδεται στη φύση των δραστηριοτήτων που επιτελούν οι δύο αυτοί οργανισμοί.

Διοικητικά μέτρα

Ο ΕΕΠΔ συνέχισε να παρέχει συμβουλές σχετικά με τα διοικητικά μέτρα τα οποία σχεδιάζουν τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τέθηκαν διάφορα θέματα, μεταξύ των οποίων η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες ή σε διεθνείς οργανισμούς, η επεξεργασία δεδομένων σε περίπτωση ευρείας κλίμακας διαδικασίας, η προστασία των δεδομένων στην υπηρεσία εσωτερικού λογιστικού ελέγχου και οι κανόνες εφαρμογής του κανονισμού περί προστασίας των δεδομένων.

Θεματικές κατευθυντήριες γραμμές

Ο ΕΕΠΔ εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τις **προσλήψεις** και τα **σχετικά με την υγεία δεδομένα** στον χώρο εργασίας. Το 2009 ο ΕΕΠΔ πραγματοποίησε επίσης δημόσια διαβούλευση με θέμα τις κατευθυντήριες γραμμές για την παρακολούθηση με βιντεοκάμερα, τονίζοντας, μεταξύ άλλων, ως βασικές αρχές του συγκεκριμένου πλαισίου τη λογοδοσία και την «προστασία της ιδιωτικής ζωής ήδη από τον σχεδιασμό».

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Ο ΕΕΠΔ παρέχει συμβουλές στα όργανα και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα προστασίας των δεδομένων σε διάφορους τομείς πολιτικής. Ο συμβουλευτικός αυτός ρόλος αφορά τις προτάσεις νέων νομοθετημάτων, καθώς και άλλες πρωτοβουλίες που ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ. Συνήθως έχει τη μορφή επίσημης γνωμοδότησης, αλλά ο ΕΕΠΔ μπορεί επίσης να παρέχει καθοδήγηση υπό μορφή σχολίων ή εγγράφων προσανατολισμού. Οι τεχνολογικές εξελίξεις με επιπτώσεις στην προστασία των δεδομένων παρακολουθούνται επίσης στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας.

Οι σημαντικότερες τάσεις

Το 2009 διάφορες σημαντικές πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις συνέβαλαν στην επιτάχυνση της διαμόρφωσης **νέου νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων**. Η υλοποίηση αυτού του στόχου θα βρίσκεται στην κορυφή του προγράμματος του ΕΕΠΔ για τα επόμενα χρόνια.

Στα τέλη του 2008, εγκρίθηκε για πρώτη φορά σε επίπεδο ΕΕ γενικό **νομικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας**. Αν και δεν ήταν απολύτως ικανοποιητικό, απετέλεσε σημαντικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Δεύτερη σημαντική εξέλιξη μέσα στο 2009 ήταν η έγκριση της αναθεωρημένης **οδηγίας σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες**

στο πλαίσιο ευρύτερης δέσμης μέτρων, η οποία αποτέλεσε μάλιστα το πρώτο βήμα για τον εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων.

Η έναρξη ισχύος της **συνθήκης της Λισαβόνας** σηματοδοτεί μια νέα εποχή για την προστασία των δεδομένων. Αποτέλεσμα ήταν όχι μόνο να καταστεί δεσμευτικός ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων για τα όργανα και τους οργανισμούς, καθώς και για τα κράτη μέλη όταν ενεργούν στο πλαίσιο του δικαίου της ΕΕ, αλλά και να θεσπιστεί γενική βάση για ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο σύμφωνα με το άρθρο 16 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (συνθήκη ΛΕΕ).

Το 2009 η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης δημόσια διαβούλευση με θέμα το μέλλον του νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ συνεργάστηκε στενά με συναδέλφους του προκειμένου να διασφαλίσει προσήκουσα κοινή συνεισφορά στην εν λόγω διαβούλευση και αξιοποίησε διάφορες ευκαιρίες για να τονίσει την ανάγκη πιο ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής προστασίας των δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ και βασικά θέματα

Ο ΕΕΠΔ εξακολούθησε να εφαρμόζει τη γενική **πολιτική διαβούλευσης** που έχει υιοθετήσει και εξέδωσε πρωτοφανή αριθμό νομοθετικών γνωμοδοτήσεων για διάφορα θέματα. Η πολιτική αυτή προβλέπει επίσης προορατική προσέγγιση, μέρος της οποίας αποτελεί η τακτική καταγραφή των νομοθετικών προτάσεων προς διαβούλευση και η διατύπωση άτυπων παρατηρήσεων στα στάδια προπαρασκευής των νομοθετικών προτάσεων. Οι περιο-

σότερες γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ συνοδεύτηκαν από συζητήσεις με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ο ΕΕΠΔ παρακολούθησε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις εξελίξεις σχετικά με το **πρόγραμμα της Στοκχόλμης**, καθώς και το όραμά του για τα επόμενα πέντε χρόνια στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων. Ο ΕΕΠΔ παρείχε καθοδήγηση σχετικά με την εξέλιξη του προγράμματος και συμμετείχε στις προπαρασκευαστικές εργασίες για το ευρωπαϊκό πρότυπο πληροφοριών.

Άλλες εργασίες στον εν λόγω τομέα αφορούσαν την αναθεώρηση του **κανονισμού για το Eurodac και του κανονισμού του Δουβλίνου**, την ίδρυση οργανισμού για την επιχειρησιακή διαχείριση συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας, και τη διαμόρφωση συνεκτικής προσέγγισης όσον αφορά την εποπτεία στον συγκεκριμένο τομέα.

Στο πλαίσιο της **προστασίας της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και των τεχνολογιών**, εκτός από την προαναφερθείσα γενική αναθεώρηση, ο ΕΕΠΔ ασχολήθηκε και με θέματα που άπτονταν της οδηγίας για τη διατήρηση δεδομένων, της χρήσης ετικετών RFID ή ευφώνων συστημάτων μεταφορών, και της έκθεσης Riserptis με θέμα «Εμπιστοσύνη στην κοινωνία της πληροφορίας».

Στο πλαίσιο της **παγκοσμιοποίησης**, ο ΕΕΠΔ ασχολήθηκε με την ανάπτυξη παγκόσμιων προτύπων, με τον διατλαντικό διάλογο για την προστασία των δεδομένων και τα δεδομένα που σχετίζονται με την επιβολή του νόμου, καθώς και με θέματα που αφορούσαν τη λήψη περιοριστικών μέτρων εις βάρος υπόπτων τρομοκρατών και ορισμένων τρίτων χωρών.

Άλλοι τομείς που είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον ΕΕΠΔ ήταν η **δημόσια υγεία** —συμπεριλαμβανομέ-

νης της διασυννοριακής υγειονομικής περίθαλψης, της ηλεκτρονικής υγείας και της φαρμακοεπαγρύπνησης— και η **πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα** —όπως η αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα και διάφορες δικαστικές υποθέσεις που αφορούσαν τη σχέση μεταξύ πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα και προστασίας των δεδομένων.

Νέες εξελίξεις και προτεραιότητες

Διάφορες προοπτικές έχουν καθοριστεί για μελλοντικές αλλαγές, οι οποίες θα χρησιμεύσουν ως θεματολόγιο των κύριων προτεραιοτήτων του ΕΕΠΔ. Περιλαμβάνουν νέες **τεχνολογικές τάσεις** που εγείρουν σοβαρές ανησυχίες για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, όπως οι «ευφυείς» κάμερες κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης (CCTV), οι εξελίξεις σχετικά με το «Ίντερνετ των πραγμάτων» και η ηλεκτρονική συμπεριφορική διαφήμιση.

Το πλαίσιο των συμβουλευτικών δραστηριοτήτων του ΕΕΠΔ το 2010 θα καθοριστεί και από τις σημαντικές εξελίξεις στην **πολιτική και τη νομοθεσία**. Εκτός από την επανεξέταση του προαναφερθέντος νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων, ο ΕΕΠΔ θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην ψηφιακή ατζέντα της Επιτροπής, αναγκαία προϋπόθεση της οποίας είναι η προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων. Σημειώνονται επίσης σημαντικές εξελίξεις οι οποίες θα επιτρέψουν στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της να ασχοληθούν αποτελεσματικότερα με την εξωτερική διάσταση της προστασίας των δεδομένων, όχι μόνο σε σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες αλλά και σε ευρύτερη κλίμακα μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης παγκόσμιων προτύπων.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΕΕΠΔ συνεργάζεται με άλλες αρχές προστασίας των δεδομένων με στόχο να προαχθεί η συνεπής προστασία των δεδομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο ρόλος του αυτός καλύπτει και τη συνεργασία με εποπτικούς φορείς που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο του πρώην «τρίτου πυλώνα» της ΕΕ και στο πλαίσιο των συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας.

Η κύρια πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ των αρχών προστασίας των δεδομένων στην Ευρώπη είναι η **ομάδα εργασίας του άρθρου 29**. Ο ΕΕΠΔ συμμετέχει στις εργασίες της εν λόγω ομάδας, η οποία συμβάλλει σημαντικά στην ενιαία εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων.

Ο ΕΕΠΔ και η ομάδα είχαν καλή συνεργασία σε σειρά θεμάτων, αλλά με ιδιαίτερη εστίαση στην εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων και με τις προκλήσεις που θέτουν οι νέες τεχνολογίες. Ο ΕΕΠΔ υποστήριξε επίσης σθεναρά τις πρωτοβουλίες διευκόλυνσης των διεθνών ροών δεδομένων.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στην κοινή συνεισφορά για το «μέλλον της ιδιωτικής ζωής» στο πλαίσιο της διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, και της διαβούλευσης της Επιτροπής για τις επιπτώσεις των «σαρωτών σώματος» στον τομέα της ασφάλειας των αερομεταφορών.

Ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα συνεργασίας του ΕΕΠΔ αφορά το **Eurodac**, στα πλαίσια του οποίου οι αρμοδιότητες της εποπτείας της προστασίας δεδομένων μοιράζονται μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων

και του ΕΕΠΔ. Η συντονιστική ομάδα για την εποπτεία του Eurodac —απαρτιζόμενη από τις εθνικές αρχές προστασίας των δεδομένων και τον ΕΕΠΔ— συνήλθε τρεις φορές και επικεντρώθηκε στην εφαρμογή του προγράμματος εργασίας που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2007.

Μεταξύ των βασικών αποτελεσμάτων συγκαταλέγεται η έγκριση τον Ιούνιο του 2009 μιας δεύτερης έκθεσης επιθεώρησης που επικεντρωνόταν σε δύο θέματα: στο δικαίωμα της ενημέρωσης των αιτούντων άσυλο και στις μεθόδους εκτίμησης της ηλικίας των νεαρών αιτούντων άσυλο.

Ο ΕΕΠΔ εξακολούθησε να συνεργάζεται στενά με τις αρχές προστασίας των δεδομένων που είχαν συσταθεί δυνάμει του πρώην «τρίτου πυλώνα» —τομέας **αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας**— και με την ομάδα εργασίας «Αστυνομία και δικαιοσύνη». Στη συνεργασία αυτή περιλήφθηκε το 2009 η συνεισφορά στη συζήτηση για το πρόγραμμα της Στοκχόλμης και η αξιολόγηση του αντίκτυπου της απόφασης-πλαϊσίου του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων.

Η συνεργασία σε άλλα **διεθνή φόρα** εξακολούθησε να αποτελεί αντικείμενο προσοχής, ιδίως δε κατά την 31η διεθνή διάσκεψη των επιτρόπων προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής που πραγματοποιήθηκε στη Μαδρίτη, από την οποία προέκυψε δέσμη παγκόσμιων προτύπων για την προστασία των δεδομένων.

Ο ΕΕΠΔ οργάνωσε επίσης εργαστήριο με θέμα την «Αντιμετώπιση των παραβιάσεων ασφαλείας» στο πλαίσιο της «πρωτοβουλίας του Λονδίνου», η οποία αναλήφθηκε κατά τη διάρκεια της 28ης διεθνούς διάσκεψης που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2006 με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με την προστασία των δεδομένων και τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητά της.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟ 2010

Για το 2010 επελέγησαν οι ακόλουθοι βασικοί στόχοι:

- Υποστήριξη του δικτύου των υπαλλήλων προστασίας των δεδομένων

Ο ΕΕΠΔ θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει σθεναρά τους υπαλλήλους προστασίας των δεδομένων, ιδίως στις νεο-συσταθείσες υπηρεσίες, και να ενθαρρύνει την περαιτέρω ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ τους, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής έγκρισης επαγγελματικών προτύπων, με στόχο να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητά τους.

- Ρόλος των προκαταρκτικών ελέγχων

Ο ΕΕΠΔ θα δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην εφαρμογή των συστάσεων που περιέχονται σε γνωμοδοτήσεις για προκαταρκτικούς ελέγχους και θα μεριμνήσει για την προσήκουσα παρακολούθησή τους. Ο προκαταρκτικός έλεγχος των διαδικασιών επεξεργασίας που είναι κοινές για τους περισσότερους οργανισμούς θα προσεχθεί ιδιαίτερα.

- Οριζόντιοι προσανατολισμοί

Ο ΕΕΠΔ θα εξακολουθήσει να αναπτύσσει προσανατολισμούς σχετικά με συναφή θέματα και να τους καθιστά εν γένει διαθέσιμους. Θα δημοσιευθούν κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την παρακολούθηση με βιντεοκάμερα, τις διοικητικές έρευνες και τις πειθαρχικές διαδικασίες, καθώς και κανόνες εφαρμογής που αφορούν τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των υπεύθυνων προστασίας των δεδομένων.

- Πολιτική επιθεωρήσεων

Ο ΕΕΠΔ θα δημοσιεύσει ολοκληρωμένη πολιτική για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και την επιβολή των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων στα όργανα και τους οργανισμούς. Για τον σκοπό αυτό, θα χρησιμοποιήσει όλα τα προσήκοντα μέσα μέτρησης και διασφάλισης της συμμόρφωσης προς τους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων και ενθάρρυνσης της θεσμικής ευθύνης περί χρηστής διαχείρισης των δεδομένων.

- Αντικείμενο των διαβουλεύσεων

Ο ΕΕΠΔ θα συνεχίσει την έκδοση γνωμοδοτήσεων ή παρατηρήσεων επί νέων προτάσεων νομοθετικών πρά-

ξεων και θα εξασφαλίσει την κατάλληλη παρακολούθηση σε όλους τους σχετικούς τομείς. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στο σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης.

- Επανεξέταση νομικού πλαισίου

Ο ΕΕΠΔ σκοπεύει να δώσει προτεραιότητα στην ανάπτυξη ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων, το οποίο θα καλύπτει όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ και θα διασφαλίζει αποτελεσματική προστασία στην πράξη, συμβάλλοντας παράλληλα στον δημόσιο διάλογο όταν αυτό κρίνεται κατάλληλο και αναγκαίο.

- Ψηφιακή ατζέντα

Ο ΕΕΠΔ θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην ψηφιακή ατζέντα της Επιτροπής σε όλους τους τομείς που έχουν προφανή αντίκτυπο στην προστασία των δεδομένων. Σθεναρά θα υποστηριχθεί η αρχή της «προστασίας της ιδιωτικής ζωής ήδη από τον σχεδιασμό» και η πρακτική εφαρμογή της.

- Δραστηριότητες ενημέρωσης

Ο ΕΕΠΔ θα βελτιώσει περαιτέρω τα επιγραμμικά εργαλεία ενημέρωσης που διαθέτει (ιστοσελίδες και ηλεκτρονικό δελτίο τύπου) για την καλύτερη ανταπόκρισή του στις απαιτήσεις των επισκεπτών. Θα προβεί επίσης στην έκδοση νέων «ενημερωτικών δελτίων» για θεματικά ζητήματα.

- Εσωτερική οργάνωση

Ο ΕΕΠΔ θα αναθεωρήσει την οργανωτική δομή της γραμματείας του προκειμένου να διασφαλίσει αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εκτέλεση των διαφόρων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του. Οι βασικές γραμμές της νέας δομής θα δημοσιευθούν στον δικτυακό τόπο.

- Διαχείριση πόρων

Ο ΕΕΠΔ θα αναπτύξει περαιτέρω δραστηριότητες όσον αφορά τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, και θα βελτιώσει άλλες εσωτερικές διαδικασίες εργασίας. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην ανάγκη συμπληρωματικού χώρου γραφείων και στην ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης υποθέσεων.

Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Ετήσια έκθεση 2009 — Συνοπτική παρουσίαση

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2010 — 12 σ. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95073-61-6

doi:10.2804/15740

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- από τα γραφεία εκπροσώπησης ή τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στοιχεία επικοινωνίας θα βρείτε στο διαδίκτυο (<http://ec.europa.eu>) ή θα τα ζητήσετε με φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή (π.χ. ετήσιες σειρές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, συλλογές της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης):

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων
www.edps.europa.eu

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-95073-61-6

9 789295 073616